

Izajáš 43:18-25

"Nevzpomínejte na věci dřívější, o minulosti nepřemítejte. ¹⁹Hle, činím něco docela nového a už to raší. Nevíte o tom? Já povedu pouštní cestu, pustou krajinou řeky. ²⁰Čest mi vzdá zvěř pole, šakalové i pštrosi; obdařil jsem poušť vodou a pustou krajinu řekami, abych napojil svůj vyvolený lid. ²¹Lid, jež jsem vytvořil pro sebe, ten bude vyprávět o mých chvályhodných činech." ²²"Nebyl jsem to já, koho jsi vzýval, Jákobe, kvůli mně ses neobtěžoval, Izraeli! ²³Své jehňátko v oběť zápalnou jsi pro mne nepřivedl, nectil jsi mě svými obětními hody. Nenutil jsem tě sloužit mi obětními dary, ani kadidlem jsem tě neobtěžoval. ²⁴Vonné koření jsi mi za stříbro nenakoupil, tukem svých obětí jsi mě neobčerstvil. Jenom svými hříchy chtěls mě nutit k službě, svými nepravostmi jsi mě obtěžoval. ²⁵Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu.

Žalmy 41:1-3

Pro předního zpěváka. Žalm Davidův. ²Blaze tomu, kdo má pochopení pro nuzného, Hospodin ho ve zlý den zachrání. ³Hospodin ho bude ochraňovat, zachová mu život, bude mu na zemi blaze.

Marek 2:1-12

Když se po několika dnech vrátil do Kafarnaum, proslechlo se, že je doma. ²Sešlo se tolik lidí, že už ani přede dveřmi nebylo k hnutí. A mluvil k nim. ³Tu k němu přišli s ochrnutým; čtyři ho nesli. ⁴Protože se pro zástup nemohli k němu dostat, odkryli střechu tam, kde byl Ježíš, prorazili otvor a spustili dolů nosítka, na kterých ochrnutý ležel. ⁵Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: "Synu, odpouštějí se ti hříchy." ⁶Seděli tam někteří ze zákoníků a v duchu uvažovali: ⁷"Co to ten člověk říká? Rouhá se! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh?" ⁸Ježíš hned svým duchem poznal, o čem přemýšlejí, a řekl jim: "Jak to, že tak uvažujete? ⁹Je snadnější říci ochrnutému: 'Odpouštějí se ti hříchy,' anebo říci: 'Vstaň, vezmi své lože a chod?' ¹⁰Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy" - řekne ochrnutému: ¹¹"Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!" ¹²On vstal, vzal hned své lože a vyšel před očima všech, takže všichni žasli a chválili Boha: "Něco takového jsme ještě nikdy neviděli."

Zasaďme si nejprve přečtený příběh do souvislostí. Evangelium Markovo je psáno nesmírně hutně, úsporně. Vystoupil Jan Křtitel, hlas volajícího na poušti. Zástupy z Judska k němu přicházeli a naslouchali mu, přestože je káral: *Čiňte pokání a nechte se pokřtít na odpuštění hříchů (Mk 1,4).*

V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta k Janovi a byl od něho pokřtěn. Pak byl 40 dní na poušti. A když byl Jan Křtitel uvězněn, vystoupil tento Ježíš z Nazareta a kázal: *Čiňte pokání a věřte evangeliu (Mk 1,15).* A přicházeli k němu zástupy, přestože je káral.

V synagóze v Kafarnaum uzdraví Ježíš posedlého nečistým duchem a všichni žasnou, protože něco takového ještě neviděli. To bylo *nové učení plné moci (Mk 1,27).* Ještě týž den uzdravuje v tomto městečku tchyni Šimona Petra a pak i mnoho dalších nemocných. Něco takového tam ještě nezažili.

Po několika dnech cestování po Galilei, kde uzdravil také malomocného o kterém jsme slyšeli minulou neděli, vrací se Pán Ježíš opět do Kafarnaum, a to už jsme u našeho přečteného oddílu z druhé kapitoly Markova evangelia. Paralelní vyprávění nalezneme v 9. kapitole Matoušova evangelia a také v 5. kapitole Lukášova evangelia

Pověst o tom, že ten Ježíš z Nazareta uzdravuje nemocné, se rozkřikla velmi rychle a tak není divu, že se v Kafarnaum sešlo tolik lidí, že už ani přede dveřmi nebylo k hnutí. Strkání a nedorozumění tam bylo dost a dost a mnozí se cítili ukřivděni, všichni chtěli slyšet, ale především asi vidět. Lidé mají rádi senzaci, televize tenkrát nebyla. Když přišli ti čtyři s ochrnutým, neměli šanci se dostat dovnitř.

Vybavují se mi v této souvislosti tisíce a desetitisíce lidí na náměstích před 20 roky, v 89. roce. I tam se několikrát stalo, že někdo potřeboval lékařskou pomoc. A bylo neuvěřitelné, jak se ten namačkaný dav dokázal rozestoupit a sanitka mohla bez velkého zdržování tímto zástupem projet. Neuvěřitelná a snad neopakovatelná atmosféra vládla tehdy mezi lidmi.

Tenkrát v Kafarnaum, ne před 20 ale zhruba před 2000 lety tomu bylo jinak. Čtyři ho nesli, ale dav se nerozestoupil. Důvod si můžeme jen domýšlet:

- takových nemocných je všude okolo, takových žebráků je po celém Kafarnaum
- nebo: kdoví, vždyť si snad za své postižení může sám, Pán Bůh ho potrestal pro jeho hříchy
- nebo snad pro hříchy jeho rodičů? Srovnajme s textem z 9. kapitoly Janova evangelia ¹*Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. ²Jeho učedníci se ho zeptali: "Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?" (J 9,1-2)* – takové myšlení bylo asi tehdy běžné
- nebo: ať ho pustí ti vedle, my chceme slyšet toho rabiho, a taky vidět, třeba tady taky udělá nějaký zázrak – a vůbec, ať teď neruší, teď jsou důležité jiné věci. A zde zase můžeme vzpomenout text z Matoušova evangelia: ¹³*Tehdy k němu přinášeli děti, aby na ně vložil ruce a pomodlil se; ale učedníci jim to zakazovali. ¹⁴Ježíš však řekl: "Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takovým patří království nebeské." (Mt 9,13-14)*

Takže ať už byl důvod jakýkoli, ti „mnozí“ chromému pomoc nezprostředkovali, naopak mu spíše bránili. Jejich náboženství, jejich touha slyšet a vidět Ježíše jim zavřela oči a neviděli potřebného člověka vedle sebe. Mám za to, že nás náš Učitel učí něčemu jinému: *Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili Mt 25,40.* A ovšem také naopak, co jste neučinili...

A ti čtyři co ho nesli? Co byli zač? Zkusili jste někdy nést dospělého člověka? Dvacet kilo na každého, to se pronese. Nosili ho snad každý den na místo, kde žebrol o almužnu? Je to možné – připomeňme si stručnou zprávu ze Skutků apoštolských: *Právě tam přinášeli nějakého člověka, chromého od narození; každý den ho posadili u chrámové brány, které se říká Krásná, aby prosil o almužnu ty, kdo tam vcházeli (Sk 3,2).* Bylo-li to tak v případě těch čtyř, tedy klobouk dolů před

nimi. Jsou to ale pouze nepodložené spekulace.

K každém případě ovšem byli ti jeho kamarádi věrní, vytrvalí a vynalézaví. Nejde-li to dveřmi, musí to jít jinak. Okna v přízemních místnostech prý v té době nebyla, stačilo světlo skrze dveře, které bývaly po většinu roku otevřené. Proto se dav tísnil přede dveřmi a ne okolo domu. Vylezou tedy na střechu – vyobrazení tehdejších domů v Palestině často ukazují vnější schodiště na střechu, takže zde nebylo překážek. I když nést dospělého člověka po úzkých schodech či snad dokonce po žebříku také nebylo snadné.

Střechy se stavěly z trámů pokrytých větvemi a silnou vrstvou hliněné omítky. Představuji si, že na té střeše oddělali dlaždice nebo odhrnuli hliněnou omítku, zvedli jeden nebo dva trámy či fošny, položili vedle a vzniklým otvorem spustili houni s chromým kamarádem. Byl to rozhodně skandál, ti čtyři udělali něco, co se nedělá, co je odsouzeníhodné, co snad bylo trestné i tenkrát – poničili někomu jeho majetek. A teď si to představte, jak jste ve svátečním, posloucháte soustředěně toho zajímavého, neobyčejného kazatele a vtom se vám sype za krk omítka. Obrázek z dětské knížky jak spouštějí nemocného po provazech dolů asi není příliš realistický. Kde by vzali provazy, vždyť to byla improvizace té chvíle a s takovou situací dopředu nepočítali. Drželi houni za cípy, naklonili se dolů, snažili se, aby jim ten už teď chromý nespadol a neublížil si ještě víc a volali na ty dole, ať ho přece vezmou a položí před Ježíše. A to nadšení a odhodlání těch čtyř nakazilo ty dole, zapoměli na omítku za krkem a opatrně položili toho chromého před Ježíše. Hotovo, podařilo se, dokonce i majitel domu přestal snad rozhořčeně hubovat. Teď Ježíš toho chromého uzdraví, vždyť už uzdravil tolik nemocných.

Ale stalo se něco, co asi nikdo nečekal: *Synu, odpouštějí se ti hříchy (Mk 2,5).* Rozhostilo se ticho, dole mezi posluchači i nahoře na střeše. Je to dobře? Je to špatně? Pomohli jsme kamarádovi? Co bude dál? A ti dole, v zákoně vzdělání farizeové a zákoníci: *"Co to ten člověk říká? Rouhá se! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh?" (Mk 2,7).* Jen si to ovšem mysleli, nahlas neřekli nic. *Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh?*

Ale vždyť o to právě šlo! Kdo jiný může odpouštět hříchy než Bůh. Jak to uvažovali ti v zákoně vzdělání farizeové a zákoníci? Proč v této chvíli, ale i v mnoha pozdějších situacích nepochopili znamení, které jim bylo předkládáno a které mohli a měli pochopit? ⁵*Tedy se rozevřou oči slepých a otevrou se uši hluchých.* ⁶*Tedy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat. (Iz 35,5-6).* Tento i všechny pozdější zázraky, které Pán Ježíš učinil, navazovaly na starozákonní proroctví a dokládaly, že on je ten zaslíbený Mesiáš a skutečně má moc odpouštět hříchy. Jenže ti učení a v zákoně zběhlí měli své chápání textů zákona a proroků a nebyli ochotni opravovat si své smýšlení. To je pro nás varováním.

Ale vraťme se ještě kousek zpátky v našem příběhu: Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: "Synu, odpouštějí se ti hříchy." (Mk 2,5). Dokážeme si s tím poradit? Kde je pokání toho chromého? Cožpak tudy, přes víru jeho přátel vede cesta k odpuštění? Nenechme se mýlit a vnímejme tento oddíl v celém kontextu, jak jsem to uvedl na začátku: Vystoupil Jan Křtitel a kázal: *Čiňte pokání a nechte se pokřtít na odpuštění hříchů (Mk 1,4).* Přišel Ježíš z Nazareta a kázal *Čiňte pokání a věřte evangeliu (Mk 1,15).* Není odpuštění hříchů bez pokání a pokání nemůže být zástupné. Ale na druhé straně vnímejme svrchovanost Boží. Není to automat: budeš činit pokání a Pán Bůh ti odpustí. To slyšíme ze slov proroka Izajáše: ²⁵*Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu (Iz 43,25).*

Přesto víra těch čtyř byla důležitá. Že byl ten člověk chromý znamenalo, že nemohl k Ježíši přijít sám. Prostě nemohl chodit. A oni ho přinesli, protože neochvějně věřili, že to má smysl. Vždyť dali všanc svou dobrou pověst a riskovali soudní postih.

Možná známe někoho, kdo k Ježíši nemůže sám přijít, ať již z jakýchkoli důvodů. Možná jde o přítele, možná o děti, možná o rodiče. Rozhodně to má smysl nést je, řečeno obrazně, v modlitbě k Ježíši a neochvějně věřit, že On jim pomůže.

A dále: věděl Pán Ježíš o tom postiženém člověku v Kafarnaum? Nepochybují o tom, že věděl. Mohl ho navštívit a uzdravit? Nepochybují o tom, že mohl. Věděl jistě i tom, že ti čtyři stojí bezradně

před domem a mohl tedy vyjít ven, zástup by ho určitě pustil. Ale on vědomě čekal na ty čtyři, co měli víru.

Může Pán Bůh pracovat bez nás? Proč by nemohl. Přesto chce působit skrze naše ruce a na základě našich modliteb. Berme to jako fakt a podle toho jednejme.

Pojďme dále v našem příběhu. *Je snadnější říci ochrnutému: 'Odpouštějí se ti hříchy,' anebo říci: 'Vstaň, vezmi své lože a chod?'* (Mk 2,9). Snad každý člověk odpoví: to přece není problém říct „odpouštějí se ti hříchy“. Ale tušíme, že Pán Ježíš v tu chvíli viděl Golgotu, kříž, tíhu hříchů celého světa, zápas nad pomyslení obtížný. Proti tomu je uzdravení maličkost. Konec konců kolik chromých už vyléčily šikovné ruce a moudrost ortopeda. Ale změnit lidské srdce, to je zázrak. Přivést druhého člověka k pokání – to je zcela mimo možnost lékařské vědy. Aby ale všichni věděli – když už ti lidé potřebují zázrak aby uvěřili – že slova o odpuštění nejsou snadno vyřčenou frází, *"Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!"* ¹² *On vstal, vzal hned své lože a vyšel před očima všech (Mk 2,11-12).* Všichni to viděli – ale jak dlouho to ještě trvalo, než alespoň někteří pochopili, že mají před sebou skutečně Mesiáše, Spasitele, Syna Božího.

Výsledek riskantní akce těch čtyř předčil všechno očekávání – chromý kamarád byl zachráněn nejen pro časnost, už mohl pracovat, žít se a důstojně žít, ale i pro věčnost, byly mu odpuštěny hříchy. A po takovém šťastném konci snad ti čtyři ani nemuseli platit náhradu škody. A nebo tak možná rádi učinili.

A navíc: Všichni to viděli, všichni žasli a chválili Boha. Něco takového jsme ještě neviděli. Kéž by to platilo i o našem společenství, aby lidé chválili Boha pro mocné skutky, které mezi námi činí.

Zopakujme si to:

1. Ten dav lidí okolo potřebného pomoc nejen nezprostředkoval, ale dokonce mu byl překážkou, paradoxně proto, že chtěl slyšet a vidět Ježíše. *Cokoliv jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili.* (Mt 25, 45)

2. Pro víru čtyř přátel bylo chromému pomůženo, a to nejen tělesně, ale i duchovně. Má smysl nést na modlitbě k Ježíši ty, kteří k němu z jakýchkoli důvodů sami nemohou přijít. Pán Bůh to očekává, nemá jiné než naše ruce ať již sepnuté k modlitbě či otevřené k praktické pomoci. *Blaze tomu, kdo má pochopení pro nuzného,* četli jsme v žalmu 41.
3. Buďme ochotni opravovat si své smýšlení a názory podle Ježíšova učení, abychom se neminuli s Mesiášem tak jako ti v zákoně vzdělání, kteří ale nebyli ochotni opravovat si své názory podle Ježíše.